

NIEUWE LITERATUUR

Joenje, W. & H.J. During 1977. Colonisation of a desalinating Wadden-polder by Bryophytes. *Vegetatio* 35 (3): 177-185.

Bij het afdammen van zeearmen zowel in ZW Nederland als in het NO, zijn op de permanent droogvallende plaatsen, die vroeger bij hoogwater met zeewater overstromden, grote veranderingen opgetreden. Op de zandige delen leidde dit tot uitgebreide mosvegetaties die soms hektaren bedekken. Het artikel van Joenje en During beschrijft de samenstelling en ontwikkeling van dergelijke vegetaties in de voormalige Lauwerszee. Het is vooral interessant omdat er uitvoerig ingegaan wordt op verschillende levensvormen bij de mossen, en de betekenis daarvan voor de verspreiding.

Krog, H. & P.W. James 1977. The genus *Ramalina* in Fennoscandia and the British Isles. *Norw.J.Bot.* 24: 15-43.

Een nieuwe bewerking van de *Ramalina*-soorten (lichenes), die ook voor ons land bruikbaar is, voor zover de soorten nog herkenbaar ontwikkeld zijn. In een aantal soorten worden chemische 'rassen' verenigd die door andere auteurs wel als soort beschouwd waren: *Ramalina farinacea*, *R. siliquosa*. De meeste vondsten van *Ramalina intermedia* in Europa moeten tot *R. polinaria* gerekend worden (ook de Nederlandse opgave).

Poelt, J. & A. Vezda 1977. Bestimmungsschlüssel europäischer Flechten. Ergänzungsheft I. *Bibliotheca Lichenologica* 9. Uitg. A.R. Gantner Verlag, Fl-9490 Vaduz. Prijs DM 50.

De Bestimmungsschlüssel van Poelt zijn een onontbeerlijk hulpmiddel voor iedereen die op wat uitgebreidere

schaal europese lichenen wil determineren. Het werk is jammer genoeg niet compleet, met name bij de micro-lichenen ontbreken grote groepen. Een 'Ergänzungsheft' hierop is dan ook zeer welkom. De aanvullingen bestaan in dit geval helaas meestal niet uit behandeling van nieuwe geslachten, maar uit verbeteringen van reeds behandelde, en het doorvoeren van nieuwe nomenclatorische of taxonomische inzichten. Zo is er een nieuwe sleutel voor het geslacht *Cladonia* opgenomen, waarin alle recentelijk herkende soorten zijn opgenomen, enkele niet voor Europa geldige kenmerken zijn weggelaten, en een aantal opvallende naamsveranderingen opgenomen. Deze veranderingen zijn ook doorgevoerd in de heruitgave van de Nederlandse *Cladonia*tabel.

Hennipman, E. & H.J.M. Sipman 1978. De Nederlandse *Cladonia*'s. Wetenschappelijke mededelingen KNNV 124.

De lang-verwachte herdruk van de *Cladonia*-tabel. De tweede auteur heeft enige aanvullingen verzorgd: chemische gegevens, nieuwe sleutel, nieuwe soorten met afbeeldingen, en nieuwe namen.